

รูปแบบการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิด
เชิงสร้างสรรค์ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานี
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร*
Teacher Development Model in Learning Management that
Promotes Creative Thinking Skills of Secondary Schools in
Surat Thani Province under The Secondary Educational
Service Area Office, Surat Thani and Chumphon

ธีรพงษ์ คงด้วง

Thirapong Kongduang

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

Sutthani Rajabhat University, Thailand

E-mail: jimmax617@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหาการพัฒนาครูและการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์ 2) พัฒนารูปแบบการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์ และ 3) ประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นการวิจัยและพัฒนา โดยมีกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนจำนวน 335 คน ซึ่งได้มาโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan กลุ่มเป้าหมาย คือ ครูผู้สอนจำนวน 16 คน ได้มาโดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามสภาพปัญหาการพัฒนาครู แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังการพัฒนาครู และแบบสอบถามความพึงพอใจ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบที (t-test)

*ได้รับบทความ: 18 ธันวาคม 2564; แก้ไขบทความ: 20 กุมภาพันธ์ 2565; ตอรับตีพิมพ์: 30 มิถุนายน 2565

Received: December 18, 2021; Revised: February 20, 2022; Accepted: June 30, 2022

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัญหาการพัฒนาครูและการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับ ดังนี้ การพัฒนาครูในปัจจุบันเน้นการบรรยายมากกว่าการให้ครูลงมือปฏิบัติจริง การพัฒนาครูในปัจจุบันเน้นการพัฒนาการปฏิบัติงานตามโครงสร้างมากกว่าการพัฒนาด้านการจัดการเรียนรู้ และการนิเทศติดตามการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์

2. ผลการพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์พบว่า รูปแบบประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา วิธีการพัฒนา และการวัดผลและประเมินผล ส่วนผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ผลการประเมินการใช้รูปแบบการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์ พบว่า คะแนนวัดความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังการพัฒนาครู แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 และความพึงพอใจในการใช้รูปแบบการพัฒนาครู โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การพัฒนาครู; รูปแบบการพัฒนาครู; การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์

Abstract

The purpose of this research are to study the problem conditions of teacher development and learning management that promotes creative thinking skills; 2) to develop a model of teacher development in learning management that promotes creative thinking skills; and 3) to evaluate the use of the teacher development model in learning management that promotes creative thinking skills of secondary schools in Surat Thani province under the Secondary Educational Service Area Office, Surat Thani and Chumphon. The research and development. The sample group consisted of 335 administrators and teachers using the table of Krejcie & Morgan. The target group consisted of 16 teachers using the table of Purposive Sampling. The tool is used as a problem condition questionnaire, a suitability assessment, cognitive tests, and satisfaction questionnaires. The data were analyzed by using basic statistics such as mean standard deviation and t-test.

The research results revealed as the following:

1. The problem conditions of teacher development and learning management that promotes creative thinking skills overall were at high levels, sorted in the following

order were: The teacher development today focuses on lecturing rather than putting teachers into practice. The development of teacher at present emphasizes on the operation development of structures rather than the development of learning management or follow-up supervision to monitor teacher development in learning management that promotes creative thinking skills.

2. The results of the development of a learning management model that promotes creative thinking skills showed that the model consists of principles, objectives, contents, development methods, and measurement and evaluation. The overall of suitability assessment results were at the highest levels.

3. The results of the evaluation of using the teacher development model in learning management that promote creative thinking skills indicated that the scores on understanding before and after the trainings were statistically significant difference at the .01 level. In addition, satisfaction in using the teacher development model in learning management that promotes creative thinking skills was on the whole at the highest level.

Keywords: Teacher Development; Teacher Development Model; Learning Management that Promotes Creative Thinking Skills

1. บทนำ

การจัดการศึกษาถือเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาบุคคลให้มีความพร้อมและเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข โดยเฉพาะด้านกระบวนการเรียนรู้เน้นการปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้อง มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง ครูจึงถือเป็นตัวแปรสำคัญในการขับเคลื่อนการเรียนรู้ของผู้เรียน บทบาทของครูจึงต้องปรับเปลี่ยนไปตามยุคสมัย โดยการจัดการเรียนการสอนในยุคใหม่นี้

มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถสร้างผลผลิตอย่างสร้างสรรค์ เน้นการคิด หรือการสร้างสิ่งใหม่ๆ ผลิตเป็นผลงานของตนเองอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ ใช้ความคิดอย่างมีวิจารณญาณในการตัดสินใจเลือกสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่เหมาะสม มีความรับผิดชอบต่องานที่สร้างสรรค์ขึ้น (ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์, 2560, หน้า 14-29) ครูจะต้องเปลี่ยนบทบาทจากผู้บรรยายเป็นผู้แนะนำและอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน เน้นการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสร้างสรรค์และพัฒนาองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองที่มุ่งให้ครูจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพในการสร้างสรรค์สังคม เปิดพื้นที่ให้ผู้เรียนได้มีส่วน

ร่วมในการแก้ปัญหา ตลอดจนสร้างสรรค์นวัตกรรมที่ช่วยสร้างสรรค์ชุมชนและสังคมให้ดีขึ้น (มารุฒ พัฒนาผล และวิชัย วงษ์ใหญ่, 2562 , หน้า 3)

การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์นั้น มีองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ ได้แก่ 1) การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้อำนวยต่อการสอนของครูและการเรียนรู้ของผู้เรียน 2) การยอมรับในการแสดงออกอย่างอิสระของผู้เรียนในการที่จะคิดหรือการกระทำของตัวเอง 3) การระดมสมองหรือให้ออกาสผู้เรียนในการคิดอย่างอิสระที่สุด ให้ผู้เรียนทุกคนได้แสดงความคิดเห็น ให้ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ (ภัทรธีรา ปลื้มจิตต์, 2562) เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์ 4 ลักษณะ ได้แก่ ความคิดคล่องแคล่ว ความคิดริเริ่ม ความคิดยืดหยุ่น และความคิดละเอียดประณีต (Guilford, 1967, pp. 279-282) ให้เกิดขึ้นกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนให้สอดคล้องกับลักษณะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โดยการที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาจะต้องอาศัยผู้สอนที่มีทักษะและความเป็นมืออาชีพในการจัดการเรียนการสอนซึ่งการพัฒนาครูผู้สอนให้มีคุณภาพในการจัดการเรียนรู้จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยการพัฒนาครูในปัจจุบันมีหลายรูปแบบ เช่น การอบรม สัมมนา การนิเทศ รวมทั้งการพัฒนาครูผ่านระบบออนไลน์ ซึ่งปัญหาสำคัญของการพัฒนาครูในปัจจุบันมีสาเหตุ เช่น หลักสูตรการพัฒนาไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้ารับการพัฒนา ช่วงระยะเวลาการพัฒนาไม่เหมาะสม หน่วยพัฒนาและรูปแบบการพัฒนา

ไม่มีประสิทธิภาพ ไม่มีการติดตามประเมินผลหลังการพัฒนา และที่สำคัญคือการดึงครูออกจากห้องเรียน ดึงผู้บริหารและบุคลากรออกจากโรงเรียน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ดังนั้น การพัฒนาครูให้มีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์จึงมีความจำเป็นที่จะช่วยพัฒนาให้ครูมีความรู้และทักษะในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาเป้าประสงค์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ได้กำหนดที่มุ่งหวังให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนว่าผู้เรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ คิดสร้างสรรค์นวัตกรรมเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ สามารถพึ่งพาตนเองได้ ดำเนินชีวิตตามวิถีไทยและปรับตัวรับการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร, 2563) ซึ่งจากการศึกษาแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2564 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร พบว่ามีการดำเนินโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้น้อยและไม่ตอบสนองต่อการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์ นอกจากนี้จากการศึกษาสภาพปัญหาการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ พบว่า การพัฒนาครูในปัจจุบันเน้นการบรรยายมากกว่าการให้ครูลงมือปฏิบัติจริง การพัฒนาครูในปัจจุบันเน้นการพัฒนาการปฏิบัติงานตามโครงสร้างมากกว่าการพัฒนาด้านการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งขาดการนิเทศติดตามการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งจากประเด็นความ

สำคัญและความเป็นมาของปัญหาข้างต้น จึงควรมีการพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจและทักษะในการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งจะช่วยพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้สามารถสร้างสรรค์นวัตกรรมและเป็นยุวนวัตกรรมให้แก่สังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการพัฒนาครูและการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

2. เพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

3. เพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยแบ่งขั้นตอนการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหาการพัฒนาครูและการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการ

คิดเชิงสร้างสรรค์ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร จำนวน 335 คน ซึ่งได้มาจากตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970, pp. 607-610)

เครื่องมือการวิจัย คือ แบบสอบถามสภาพปัญหาการพัฒนาครูและการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร การเก็บรวบรวมข้อมูล คือ ผู้วิจัยส่งหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยพร้อมแบบสอบถามออนไลน์ (Google Form) เพื่อเก็บข้อมูลการวิจัยจากกลุ่มตัวอย่างในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564

การวิเคราะห์ข้อมูล คือวิเคราะห์ข้อมูลผลการศึกษาสภาพปัญหาการพัฒนาครูและการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์ฯ จากแบบสอบถาม โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

เครื่องมือการวิจัย คือ 1) แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์ และ 2) คู่มือการใช้การใช้รูปแบบการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์ การเก็บรวบรวมข้อมูล คือ ผู้วิจัยนำ (ร่าง) รูปแบบการพัฒนาครู แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ คู่มือการใช้การใช้รูปแบบการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์ ที่สร้างขึ้น เสนอผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารสถานศึกษาและด้านการจัดการเรียนรู้ จำนวน 7 ท่าน พิจารณาความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาครู

การวิเคราะห์ข้อมูล คือ วิเคราะห์ข้อมูลความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์จากแบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาครู โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนาในการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร กลุ่มเป้าหมาย คือ ครูผู้สอนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร จำนวน 2 โรงเรียน โรงเรียนละ 8 คน โดยใช้วิธีการ

เลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ประกอบด้วย ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ละ 1 คน รวมจำนวน 16 คน

เครื่องมือการวิจัยคือ 1) แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังการพัฒนาครู 2) แบบประเมินผลการอบรมผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ การอบรมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศติดตามการจัดการเรียนรู้ 3) แบบประเมินความพึงพอใจในการใช้รูปแบบการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์

การเก็บรวบรวมข้อมูล คือผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูล โดยให้กลุ่มเป้าหมายทดลองและประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนาครู ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 โดยการทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังการพัฒนาครู การอบรมผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ การอบรมเชิงปฏิบัติการ การนิเทศติดตามและการประเมินความพึงพอใจในการใช้รูปแบบ

การวิเคราะห์ข้อมูล คือ วิเคราะห์ข้อมูลแบบทดสอบการวัดความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังการพัฒนาครูโดยใช้ร้อยละและการทดสอบที (t-test) วิเคราะห์ข้อมูลผลการอบรมผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ การอบรมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศติดตามการจัดการเรียนรู้โดยใช้ร้อยละ และวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจในการใช้รูปแบบการพัฒนาครู โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4. สรุปผลการวิจัย

1. สภาพปัญหาการพัฒนาครูและการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานี สังกัด สพม.สุราษฎร์ธานี ชุมพร พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับ ดังนี้ การพัฒนาครูในปัจจุบันเน้นการบรรยายมากกว่าการให้ครูลงมือปฏิบัติจริง การพัฒนาครูในปัจจุบันเน้นการพัฒนาการปฏิบัติงานตามโครงสร้างมากกว่าการพัฒนาการจัดการจัดการเรียนรู้ และการนิเทศติดตามการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์

2. รูปแบบการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี มีดังนี้

2.1 รูปแบบการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์ประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา วิธีการพัฒนา และการวัดและประเมินผล โดยมีวิธีการพัฒนา 3 วิธี ได้แก่ การอบรมผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ การอบรมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศติดตามการจัดการเรียนรู้

2.2 ความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงตามลำดับ คือ ด้านคู่มือการใช้ ด้านองค์ประกอบ ด้านความเป็นไปได้ และด้านความเป็นประโยชน์

3. การประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

3.1 ผลการประเมินการวัดความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังการพัฒนาครู พบว่า คะแนนวัดความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังการพัฒนาครูแตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.2 ผลการประเมินการอบรมผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับดี คะแนนเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 88.40 ผลการประเมินการอบรมเชิงปฏิบัติการ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับดี คะแนนเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 94.17 และผลการประเมินการนิเทศติดตามการจัดการเรียนรู้ภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก คะแนนเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 92.00 ตามเกณฑ์การวัดและประเมินผลที่ระบุไว้ในคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาครู

3.3 ผลการประเมินความพึงพอใจในการใช้รูปแบบการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์ โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการนิเทศติดตามด้านประโยชน์ของรูปแบบ และด้านการอบรมผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์

5. อภิปรายผลการวิจัย

1. การศึกษาสภาพปัญหาการพัฒนาครูและการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัด

สุราษฎร์ธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร มีประเด็นนำมา
อภิปรายดังนี้

1.1 ผลการศึกษาสภาพปัญหาการ
พัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการ
คิดเชิงสร้างสรรค์ฯ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก
ทั้งนี้ เป็นเพราะว่า สภาพการพัฒนาครูในปัจจุบัน
เป็นรูปแบบการอบรม สัมมนา เพื่อรับฟังบรรยาย
ให้ความรู้จากวิทยากรเป็นหลัก ซึ่งขาดการลงมือ
ปฏิบัติในการทำกิจกรรม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น
อย่างแท้จริง ทำให้ครูไม่ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
ส่งผลให้ไม่สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การ
สอนของครูได้ สอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการ
สภาการศึกษา (2560) ที่กล่าวว่า ปัญหาสำคัญของการ
พัฒนาครู คือ ไม่สามารถนำองค์ความรู้ทักษะ
ที่ได้ไปพัฒนานตนเองและพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมาจากสาเหตุใหญ่ๆ คือ
หลักสูตรไม่สอดคล้องกับความต้องการ ช่วงระยะ
เวลาการพัฒนาไม่เหมาะสม หน่วยพัฒนาและ
รูปแบบการพัฒนาไม่มีประสิทธิภาพ ไม่มีการ
ติดตามประเมินผลซึ่งเป็นการดึงครูออกจาก
ห้องเรียน อาจก่อให้เกิดปัญหาและส่งผลกระทบ
โดยตรงต่อคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน

1.2 ผลการศึกษาสภาพปัญหาการ
จัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์ฯ
ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า
สภาพการจัดการเรียนรู้ในปัจจุบันเป็นการเรียนรู้
แนวใหม่ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนค้นคว้าและสร้างองค์
ความรู้ด้วยตนเอง เน้นทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษ
ที่ 21 เช่น ทักษะการคิดสร้างสรรค์จะช่วยต่อยอด

องค์ความรู้ของผู้เรียนไปสู่ทักษะด้านอื่นๆ
สอดคล้องกับลัดดาวัลย์ นงประโคน (2560) ได้
กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เป็นการจัดสถานการณ์
หรือกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์
อันก่อให้เกิดการเรียนรู้ได้ง่าย ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนมี
ความเจริญงอกงามและพัฒนาการทั้งทางกาย
สมอง อารมณ์และสังคม การจัดการเรียนรู้ไม่ใช่
เป็นเพียงการถ่ายทอดเนื้อหาวิชา โดยใช้วิธีการ
บอกให้จดจำและนำไปท่องจำเพื่อสอบเท่านั้น

2. ผลการพัฒนารูปแบบการพัฒนาครู
ในการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิด
เชิงสร้างสรรค์ฯ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์
3) เนื้อหา 4) วิธีการพัฒนา และ 5) การวัดและ
ประเมินผล ซึ่งมีความเหมาะสมของรูปแบบ
โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีวิธีการพัฒนา
3 รูปแบบ ได้แก่ 1) การอบรมผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์
2) การอบรมเชิงปฏิบัติการ และ 3) การนิเทศ
ติดตาม เพื่อให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจและเกิด
ทักษะในการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิด
เชิงสร้างสรรค์ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการออกแบบการ
จัดการเรียนรู้ ด้านวิธีการจัดการเรียนรู้และด้าน
การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ รวมทั้ง
จัดทำคู่มือการใช้รูปแบบที่มีความละเอียด สมบูรณ์
และสามารถนำไปประกอบการใช้รูปแบบได้จริง
อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ
อุบล หนูฤกษ์ (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการ
พัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้โดยใช้การสร้างสรรค์
เป็นฐาน โรงเรียนเครือข่ายเกาะพะงัน สังกัดสำนัก
งานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี
เขต 1 พบว่า การประเมินความเหมาะสมของ

รูปแบบการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งจุดเด่นของรูปแบบการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์นี้จะช่วยส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีความรู้และทักษะในการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 4 ทักษะให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน ได้แก่ ทักษะการคิดริเริ่ม ทักษะการคิดคล่องแคล่ว ทักษะการคิดยืดหยุ่น และทักษะการคิดละเอียดประณีต ได้อย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์ซึ่งเป็นทักษะสำคัญของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

3. ผลการประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์ อภิปรายผลได้ ดังนี้ 1) ผลการทดสอบวัดความรู้ก่อนและหลังการพัฒนาครู พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ทั้งนี้เป็นเพราะว่า การพัฒนาครูตามรูปแบบการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์ มีการลำดับเนื้อหาและออกแบบวิธีการพัฒนาครูจากง่ายไปยากอย่างเป็นระบบ ทำให้ครูเข้าใจเนื้อหาได้ชัดเจนและสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) ผลการอบรมผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ผลการอบรมเชิงปฏิบัติการ ผลการนิเทศติดตาม พบว่า กลุ่มเป้าหมายจำนวน 16 คน มีผลการประเมินโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้วิจัยได้ออกแบบและสร้างเว็บไซต์การอบรมผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่มีความสะดวกในการใช้งาน มีระยะเวลาในการอบรมที่เหมาะสม

จัดการอบรมเชิงปฏิบัติการที่เน้นให้ครูได้ลงมือปฏิบัติอย่างแท้จริง วิทยากรถ่ายทอดความรู้และตอบคำถามได้ชัดเจน มีระยะเวลาให้ครูได้เตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนรู้และการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม รวมทั้งผู้นิเทศมีการให้คำปรึกษา แนะนำอย่างเป็นกัลยาณมิตรตลอดการนิเทศติดตาม และ 3) ความพึงพอใจในการใช้รูปแบบการพัฒนาครูฯ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ารูปแบบการพัฒนาครูเป็นการพัฒนาครูผ่านระบบออนไลน์ ซึ่งสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้อย่างสะดวกตลอดเวลา เนื้อหาและวิธีการพัฒนาครูมีความน่าสนใจและทันสมัยกระตุ้นให้ผู้เข้าอบรมเกิดความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเองได้เต็มที่ รวมทั้งมีการสะท้อนผลและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้อีกด้วยสอดคล้องกับงานวิจัยของอุมาพร ทองมาก (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานของเครือข่ายสินปุนตาปี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 พบว่าหลังการใช้รูปแบบการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน ครูมีความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานก่อนและหลังแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญจากสถิติที่ระดับ .01

6. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 การนำรูปแบบการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดเชิง

สร้างสรรค์ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ไปใช้ควรปรับวิธีการอบรมผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ การอบรมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศติดตามการจัดการเรียนรู้ให้มีความเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องและมีการติดตามประเมินผลการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

1.2 การนำรูปแบบการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์ ฯ ไปใช้ ควรดำเนินการให้เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาบุคลากรหรือการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา

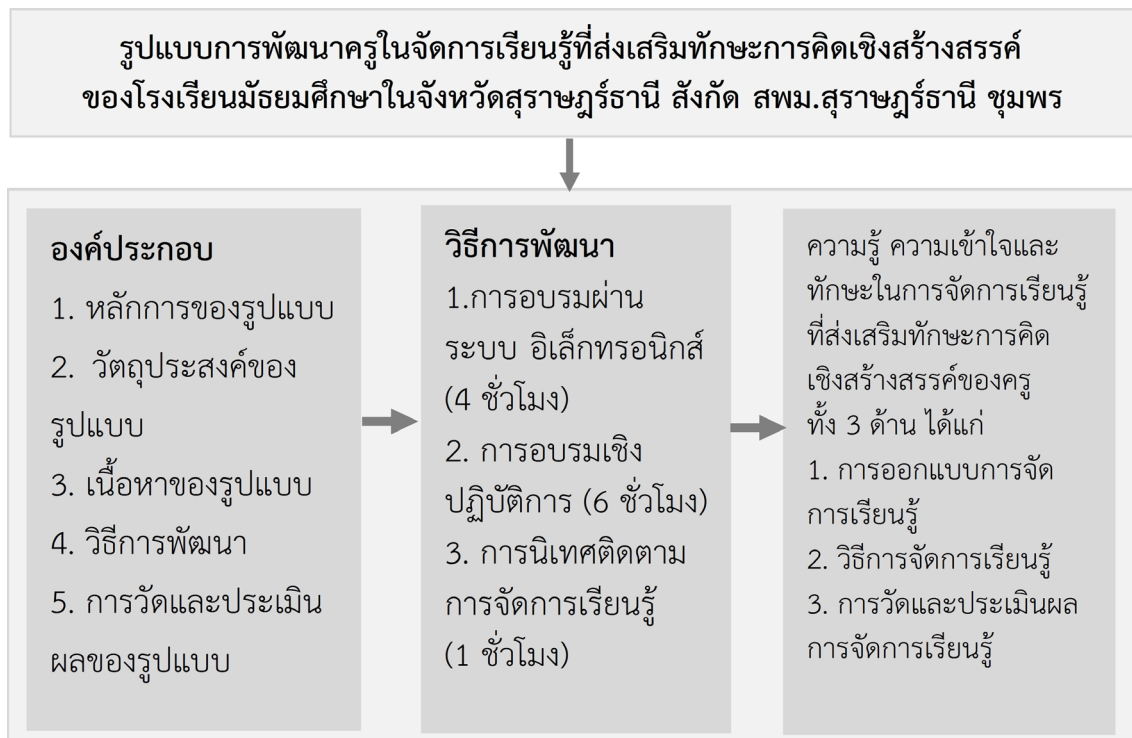
2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเชิงปฏิบัติการการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วมกับการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา

2.2 ควรมีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์

7. องค์ความรู้ที่ได้รับ

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์ ทำให้ได้แนวทางการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับ

เอกสารอ้างอิง

- ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์. (2560). ครูและนักเรียนในยุคการศึกษาไทย 4.0. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์การเรียนรู้ทางไกลเชิงนวัตกรรม*, 7(2), 14-29.
- ภัทรธีรา ปลื้มจิตต์. (2562). โปรแกรมพัฒนาครูด้านการออกแบบการเรียนรู้การคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- มารุฒ พัฒนา และวิชัย วงษ์ใหญ่. (2562). การเรียนรู้เพื่อเสริมพลังสร้างสรรค์สังคม (Social Creativity). กรุงเทพฯ: ศูนย์ผู้นำนวัตกรรมและยุทธศาสตร์การเรียนรู้.
- ลัดดาวัลย์ นงประโคน. (2560). การจัดการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษา เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ในชั้นเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร. (2563). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2564. สุราษฎร์ธานี: กลุ่มนโยบายและแผน.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). ระบบและรูปแบบการพัฒนาครูที่เหมาะสมกับสังคมไทยและความเป็นสากล. กรุงเทพฯ: พรักหวานกราฟฟิค.
- อุบล หนูฤกษ์. (2563). รูปแบบการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้โดยใช้การสร้างสรรค์เป็นฐาน โรงเรียนในเครือข่ายเกาะพะงัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- อุมาพร ทองมาก. (2563). การพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานของเครือข่ายลุ่มปุนตาปี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- Guiford, J. P. (1967). The discovery of aptitude and achievement variables. *International Journal of Science Education*, 26(106), 279-282.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.

